

Ühhe waimolikko sõbra

hea nõu

tenijattele.

Jaggäüts jägo se kutsmissä sisse, mis fees temma on kutsitud. Nles sinna kui sullane kutsitud, siis ära murresse mil... Jaggä kui sinna ka wõid lahti jada, siis te sedda ennemine. Sest sullane, kes on kutsitud Jesanda fees, se on Jesanda wabbat innimenne; nendalammoti ka, kes kui wabbat innimenne on kutsitud, se on Kristuse sullane. Teie ollete kalli hinnaga ostetud, ärge sage mitte innimeste sullaksiks. Jaggäüts, wennad, kuida temma on kutsitud, nenda jägo temma Jummalä jure. 1 Kor. 7, 20—24. Ja teadte, mis head tegi ial saab teinud, et temma sedda saab tasjutud Jesanda käest, olgo sullane ehk wabbat innimenne. Sw. 6, 8.

Rija-linnas,

emsa maarahwale sowitud Jummalä sanna wäljalautamisä
sõbradest

1880.

Ühhe waimolikko sõbra

hea nõu

tenijattetele.

~~A 7289.~~

Iggaiks jägo se lutsmisje fiske, mis seeš temna on kutsutud. Oled sinna kui fullane kutsutud, siis ärä murretse mitte, agga kui sinna ka wõid lahti sada, siis te jedda enneminne. Seft fullane, kes on kutsutud Jesanda seeš, se on Jesanda wabbat innimenne; nendafammoti ka, kes kui wabbat innimenne on kutsutud, se on Kristusje fullane. Teie ollete kalli hinnaga ostetud, ärge sage mitte innimeste jullasiks. Iggaiks, wennad, kuidä temna on kutsutud, nenda jägo temna Jummalä jure. 1 Kor. 7, 20-24. Ja teadte, mis head tegi ial saab teinud, et temna jedda saab tasjutud Jesanda käest, olgo fullane eht wabbat innimenne. Ew. 6, 8.

Rija-linnas,

armja maarahwale jowitud Jummalä janna wäljalautamisje sõbradest

1880.

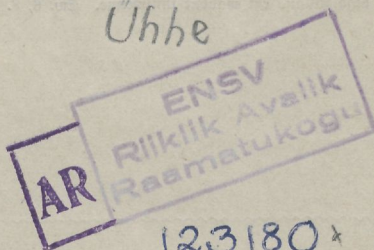

Землетрiтi полiстi луббатiд.

Rigaš, 23. Junil 1881.

Ar 880

Uhhe

123180*

Armas wend, armas ödde, wotta ühhe waimolikko sõbra kääst üht head nõu wasto; armo ja tõe waim õnnistago se maenitõusse sanna sinno heaks, ja sinno läbbi eht ka teiste heaks!

Kui ja moistlik olled, siis nõuad sinna ka esõite selle Jummalale mele järrele olla, kes sind on lonud, ja kes taewa ja ma Jõsand on.

Sa pead siis rõmuga ja tännoga meles, et sa ni heaste kui keif wallitõejad ja kunningad Jummalale toddakõndne ja Jõsusse Kristusse ödde eht wend olled, ja Temma läbbi kutsutud iggawesse wabõadussele, ja taewarigi pärrijaks.

Siis ja tahhad ka hea melega sedda ürikõest aega ma peal nenda ellada, et sa julgeste woid lota, sedda au kätte sada, mis Jummal keige Omma lastele, olgo nad siin ma peal sullasjed, eht wabõad innimesjed, Jõsusse Kristusse läbbi on walmistanud ja tootanud kätte anda.

Senna male tahhastin ma sind aidata selle weikse kirja läbbi, mo wend, mo ödde, selle armo järrele, mis Jummal mulle Jõsusse Kristusse sees on andnud. Ma woin arvata, et jul ei olle paljo aega luggemisse tarwis, ja ommeti sowid õppetust ommas ammetis sada; selle kirjaga sadab sinno taewane Jõsand, kes sinno peale ni sammoti kui mailma üllematte ja kunningatte peale isõa filmaga watab, ühhe lühhikesse selge õppetusse sinno kätte. Ni paljo aega woid ja kül leida, sedda kirja ikka jälle läbbi luggeda, selle järrel omma süddant, mõttid ja wiõid Jummalale ees läbbi katsuda, kas nad ka nisuggused on, kuidas neid taewane Jõsa sinno õnnistusseks sinno kääst nõuab. Wil. 2, 5.: Sest sesammaõggune meel olgo teie sees, mis Kristusse Jõsusse sees ka olli. Matt. 5, 48.: Sepärrast peate teie täieste waggad ollema, nenda kui teie Jõsa taewas täieste waggad on!

Rõige esjite olle rõmus, et se iggawenne arm ja ello hallikas ka sulle on ello andnud; et ja säetud olled, Jummal ilma otsata armastust ikka julgema rõmuga maitsuma, ja omma loja ja Temma kõrgeste auustud poia JEsusse Kristusse sarnatses sama, kes sinno pärrast mailma tulnud on. Sa pead rõmustama ja waimus kiitlema, et ja JEsusse Kristusse läbbi Jummal osfajamisesele kutsutud olled, rõmustama, et Jummal find JEsusse Kristusse läbbi keigest kurjast, mis find kelab õnsaks samast, ärrapeastnud on ja find Temma läbbi tahhab waggaks ja õnsaks tehha! Se peab sul üllewägga tähtjas ollema, se find ennam rõmustama, kui ükski rõõm, kui ükski mailma õn, mis igga filmapill woib sinno käest kadduda, ja mõnne aasta pärrast wisjiste lõynud on.

Ka pead ja Jummalat selle eest kiitma ja tännama, et ja ristifoggodusjes sündinud ja tõsise Jummal ja JEsusse Kristusse jure juhhatud olled, et ja ristiinimenne olled ja kristlikkuid üllemaid tenida woid.

Se kes mailma fisje on tulnud, mitte, et Tedda tenitaks, waid et Temma teniks ja annaks Omma hinge lunnastamisje hinnaks mitme eest, Mat. 20, 28.; Se kes, kui Ta Jummal näul olli, jedda ei arwand jagiks, et Temma Jummalaga ühhesuggune olli, waid allandas isfiennast, ja wöttis sullase näggo ennesele, ja sai innimeste sarnatses, ja leiti wäljaspiddisest kombest kui innimenne, ja allandas isfiennast ja sai sannawõtlikuks surmani, pealegi ristifurmani, Wil. 2, 6—8., se on keige mailma ja ka sinno Lunnastaja ja Seppitaja, ilma Temmata ei woi sinna kuskil egga ühesgi seisusjes õnnelikuks sada.

Et ja ernast Temma tenistusese annab kõige omma ihho ja hinge jouga, et ja Temma ommaks jääb kõigest jüddamest, omma pri ja kindla tahtmisjega, ja se läbbi armo sanud, Jummal lapses ja taewa warra pärrijaks saad, kes rohkeste omma pattude andeksandmisjes tröstitud jaab, ja selle eest Kristus omma õigusjega Jummal kohtus käemes on, ja kes ikka ennam ja ennam Pühha Waimo andidega ehhitatud ja Temma wäega täidetud jaab: se on sulle ettemärratud, ja ses olled ja sündinud.

Et ja jedda, ni kaua kui weel tännapäaw on, püäd kätte sada ja sepärrast tõelikkult ümberpörad omma teede pealt, ärrasalgad omma endest lihhalikku ellu ja

meelt tösfise meleparrandamisfega, Pühha Waimo armo karristusfe alla ennast allandades; et ja lapselikko usfo läbbi wastowöttad, mis JSus KRistus omma ärratenimisfe läbbi, julle annab, ja midda kauem, sedda truim omma-ello teed usklikko sannakuulmisfes ebbasi käid: se on sinno kõigeüllem tohhus, misjuggustes wäljaspiddistes feisustes ja ka peafsid ollema.

Hinge rahho, waimo jõudo, Jummalal kartust ja ello, mis Jummalast ja Jummalal sees, sedda õiget waimo ello, mis uesündimisfe läbbi tulleb, wõid ja agga fiis kätte sada, ennesele hoida ja kaswatada, kui sinna, töeste pörad omma Önnisteggia pole ja tännulikkus armastusfes, südame ühhendusfes Temmaga kes inimene ja Jummal, omma elloteed käid ja ennast Temmaga ifka parreminne ühhendada nõuad. Wataminne JSusfe peale, kes on risti kannatanud römo eest ja ei pannud häbbi mißki ja on istunud Jummalal aujärje parramal polel (Ebr. 12, 2), se ärratago ja aitago find allati jelle ue ellule.

Et agga tösfise ristiinnimesfe mele, ollemisfe ja ellu fisfe sada ja sedda ennesele ka piddada, pead ja truißte sedda armo prukima jelle tarwis, miß sinno JSand ja Jummal ristifoggodusfes sedda pakkub.

Sa pead fiis sedda ristiinnimeste kõige juremat pühha eesõigust, et nad igga filmapill tänno ja kitusfega, palwe ja eespalwetega omma Jummalal ja Arrapeastja jure ilma feelmata tulla wõiwad, truißte prukima; ärra alga mitte ühte päwa, egga wötta roga ilma palwe ja tännota; ella terwe päwa omma ärrapeastjale, lasse ennast omma tö ja tallitusfe jures Temmast juhhatada, et keif Temma nimmel ja Temma auufs jünniks; — nõnda lõppeta ka omma päwa ärra. —

Sa pead Jummalal sanna kalliks piddama ja prukima, et ja ifka parreminne sealt õppid, mis sinno önnistusfeks ja rahhule tarwis lähheb; ja pead sealt seeß Jummalal tahtmist ärratundma, ja omma usfo, armastust ja sannakuulmist, JSanda wasto ja Ömmas tenistusfes, ifka ennam kinnitama. Sul pead omma piibli ramat ollema, ja sedda on Jummalal armo läbbi meie aial ni hõlpsaste sada, et se häbbiks ja kahjuks igga ristiinimesfele olleks, kui ta ühhest päwast teise ilma pühha kirjata ellaks.

Sa pead pühhapäwa pühhitsema ja kirriko minnema, ni saggedaste kui so tenistus lubbab; — ja neil pühhapäwil, kui sa ei woi minna, pead sa koddo rohkem kui arqipäwal Jummalta janna luggema. Sul peab omma palwe- ja laulo-ramat ollema, ja neid sa pead igga päew ka prufima. Kui sul need ramatud weel ei olle, siis murretse neid ommale.

Sa pead pühha õhtosömaega keige kallimaks Jesanda armuks arwama, ja sellega omma seespiddist innimest ues waimo ellus kinnitama.

Kui sa jedda armo, mis Jummalta hallastusse läbbi meile innimestele ristitoggoduseses pakkutakse, truioste tänno ja wagga süddamega prugid, siis woiw sinno ellaminne ja olleminne ikka täis rahho ja õnnistust olla.

Wõtkem nüüd jedda weel selgeminne tähhele panna, mis Jummalta janna sind sinno isseärralikkus seisuses õppetab.

Se on sinno helde Jäsa tahtminne, et sinna tenija-seisuses teisi innimesti woid aidata. Olle rahhul ja rõmus, keit, mis Jummal tahhab, on hea. Temma tahtminne ei olle mitte üksi hea, waid keigeparrem. Se on sinnule parrem, et sa sullane, ümmardaja ehk lapsehoidja olled, ehk muul wiisil tenid, kui et sa teises ammetis ja seisuses ellad. Usku kindlaste, et Jummal sul jedda ammetit on annud, ja ilma Temma tahtmata ei lange warblanegi ma peale. Kuidas Temma üht on kutsunud, nenda käigo ta! ärra pea luggu wäljaspiddisest seisusest, waid agga sest, et Jummalta käst saaks täidetud. Sellepärast ütleb Jummalta janna: Iggauks jägo se kutsmisse siisse, mis sees temma on kutsutud. Olled sinna kui sullane kutsutud, siis ärra murretse mitte, agga kui sinna ka woid lahti jada, siis te jedda enneminne. Sest sullane, kes on kutsutud Jesanda sees, se on Jesanda wabhat innimenne; nendajammoti ka, kes kui wabhat innimenne on kutsutud, se on Kristusse sullane. Teie ollete kalli hinnaga ostetud, ärge sage mitte innimeste sullasiks. Iggauks, wennad, kuidas temma on kutsutud, nenda jägo temma Jummalta jure. 1 Kor. r. 7, 20—24.

Ärra mötle mitte, et sa ommas seisuses ja ammetis ei woi Jummalta tahtmisse järrel ellada. Ei, iggas sei-

juukses ja ellus woid ja Jummalat tenida ja Temma nõu
 eddasi saata ja täita, Temma, kes meid selle elloseisuse
 siise pannud ja seadnud on. Palwed luggeda ei olle mitte
 üksi Jummalat tenistus ütleb Paulus Roma rahwale 12 p.
 1—2 j., waid et ja omma ihho ellawaks, pühhaks ja mele-
 pärralisjeks ohwriks annad, kui ja mitte omma tahtmisje
 kasju ja au peale ei wata, waid üksnes selle peale, mis
 Jummal käsib. Sa tenid siis Jummalat auuks, kui ja
 omma tö jures ifka jannatulelik, tru ja ussin olled, jedda
 teggema, mis tarwis on. Mo wend, mo ödde, kes ja
 minnuga jessannas tenistuses olled, Jesanda Jesusa
 Kristusse tenistuses, ma pallun find, näita kõiges ommas
 tallitustes trudust ja ausat ollemist ülles. So wagga meel
 ja trudus juhhatago find eddasi selle sees, et sinna ennast
 siis, kui ja Jummalat nimmel ühhe tenistusse siise ennast
 annad, kõigis asjus kui tösfine ristiinnimenne üllespead.
 Kui ja tenistusse kohta wõttad, siis wata keige enne selle
 peale, kas ta so hingele kahjo woid teha, ja kui ja jedda
 tunned ehk kardad, siis hoia ennast selle eest, olgo se koht
 muido kül kasulik ja hea. Kula enne järrele, mis sinno
 käest nõutakse, kui ja ühhe kohha peale lähhed, kasju ennast
 viete läbbi, kas sul jõudo ja moistust on kõik teha, ja
 kui mitte, siis ütle jedda otsekohhe julgeste, muido ja pettad
 omma leiwawannemad. Kula ka järrel, kas sul lubba
 antakse kirriko minna, ja te jedda kaupa parreminne enne,
 kui ja tenistusse siise astud. Kui jedda sul ei lubbata ja
 siis ka pühhapäwil ni paljo aega ei anta, et ja waitfel
 kohhal Jummalat jannaga ennast woitfid kinnitada, siis
 kardada ni jagguse kohha peale minnes, kus ja omma hingele
 woid kahju sada seläbbi, et ja tarwilist jõudo temmale ei
 ja. Kui ja ühhe kohha peal olled, kus ja lootfid, et ka
 pühhapäwal sul nattuke aega olleks, omma hinge eest
 murret kanda ja julle ei anta ommeti mitte jedda aega,
 siis kasju kohhe omma tenistust teise kohhaga ümberwahhe-
 tada, kus sul lubbatakse pühhapäwa Jummalat tahtmisje
 järrele omma hinge kasjuts tarwitada. Kui ja jes majas,
 kus ja tenid, jedda wagga armast prufi leiad, et hommitul
 ja õhtul Jummalat saab tenitud ja ka sinna sest woid õsfa
 wõtta, siis pea jedda ühheks jureks Jummalat heateuks,
 tänna Jedda selle eest ja ärra ja ilma palwele tullematta ;
 ärra jätta agga jellepärrast mitte mahha Jummalat

üfšipäini pallumast ja Temma janna luggemast. Seltšitu palwe pärrast ei pea ilmaški üfšit palwe mahhajama. Kui so perrewannemad ei hommikul egga öhtul palwet ei te, fiis sinna jedda truiemalt jedda üfšipäinist te. Kui sul päwa ajal selle tarwis aega ei näita ollewad, fiis tõuse hommikul warrem ülles ja minne öhtul hiljem maggama. Üksnes nenda wöid ja kindla lotuse ja römuga tõeste omma teed eddasi käia ja omma tööd tallitada omma armša JSanda ja Önnisteggia önnistawat liggiollemist tundes.

Kui sa olled üht kohta leidnud, kus sa korda saad, kus leiwawannemad sinnuga rahhul on ja kus middagi so hinge kasju ei kela, fiis näita omma wagga meelt ja truust jälle selle sees ülles, et sa mitte jedda mele ei lasse tulla, kuidas se meie ajal ikka ennam ja ennam prugits saab, et kergemad tööd suurema palga eest otšitakse. Nišuggusest lihhalikust ja ilmalikkust asjast ei tohhi sa ilmaški ennast lasta ahwatada; — so ristiinnimesse kohhus ja au nõuab, et sa ommas tenistusšes tru olled ja ikka ennam selle maja lapses ja perretonna liikmes saab, et sa kõigist armastud ja ka süddamelikku armastusšega nende tahtmist teed. Üksnes, kus so hingele kahjo wöib sündida, seal ei wöi mitte üfši teist kohta otšida, waid seal on sinno kohhus, JSanda abbiga ühhe ue tenistusše jisse astuda, kus so hingele mitte kahjo ei wöi sündida.

Se seadus olgo sul tö ja tallitusše ja tenistusše jures iggal aeal: teni kõigis asjus ni truište, kuidas sa jedda omma tenijatke käest wöttakšid nõuda, kui wallitusšes so kätte olleks antud. Mis mitte so mele järrele ei olleks sinno tenijattest, jedda ei pea sa ilmaški omma leiwawannemattele teggema.

Kui sa perrewannem ollekšid, kas sul olleks sešt hea meel, kui so tenija warrastaks, šind pettaks, wallet rägiks, wastorägiks ehk julle muud kahjo teeks? Kas ei olleks sul sešt paljo ennam head meelt, kui so tenija šind auustaks, ausal wišil so kasso ni heaste kui wöimalik nõuaks? Kui temma sinno au ja kasso peale ennam kui omma ennese au ja kasso peale wataks? Nišuggune meel peab sul ka allati omma perrewannematte wasto ollema. — Midda ennam sinna selle kalli juhhatusše järrele teed, jedda rahhulikkum, ausam ja önnelikum saad sa ollema, jedda julgem ja

röömsam woid ja Jummal peale möelda, sedda kapitelitumalt ja usklikumalt Tedda palluda, sedda enuam wöttab Ta sinno palwed heldeste allati kuulda. Ja nüüd wotta weel omma mitmesugguses juhtumistes head nõu, juhhatust ja maenitsust wasto, mis truißt süddamest sulle antud saab, ja mis ja ka nisammasugguses tru süddames peaksid illewal hoidma ja nende järrele teggema.

Olle omma perrewannematte wasto sannakulelik, ärra lasse ilmas ennesele kats korda kasto anda, kats korda kutjuda. Surru allati omma issemeel mahha! Sinno Mnisteggia taewast ei teinud mitte omma tahtmisse järrele, kui ta ma peab käis. Ta heitis ennast keige innimeste fullajeks. Urwa nüüd isse, mis jo kohhus on? Kas ja tahhad ennast Temmast ennamaks piddada? Kas sinno tahtminne ennam peab maksma, kui Temma omma? Kas ja wähhem sannakulelik tahhad olla, kui Temma olli? Sinno perrewannematte tahtminne, kui ta mitte kurri ei olle, olgo sulle kui Jummal kasts; selle wasto ei pea ja nisamma wähhema panema, kui Jummal kasts wasto.

Middagi ei pea find keelma, perrewannematte wasto sannakulelikku ollemast, middagi ei pea sinno usfinust tö jures tallistama!

Olle agga ustaw ja tru omma perrewannematte wasto! Ärra lasse ennast mingi asja läbbi ahwatada, ei juurt egga weikest asja kõrwale jaatma, ärrawarrastama, ärra salgama, ehk mis ial nende omma on, ärramüma, ärra pillama, ärra kinkima; ei toito egga illejäanud roa nattukest, ei jooki, ei lõnga otja, egga kingapaela! Ärra anna mitte rohkem ommas rehnungis ülles, kui ja wälja olled annud, ärra pea mitte ühte toppikat ennesele, mis ja wälja piddid andma! Se köik on pat, rojastab sinno süddametunnistust ja sadab tõeste sinno peale, warrem ehk hiljem Jummal karristust. Kes keige wähhemas ustaw on, se on ka keige suremas ustaw. Luf. 16, 10. — Agga ustaw ja tru omma perrewannematte wasto ei olle weel, kes ühtegi nende asjadest kõrwale ei jata egga ärrawarrasta.

Seks on weel tarwis, et ja ossa wöttad omma perrewannematte käekäigusest; et ja nende heast ellust, auust, rahhust, terwisest holid, otsego olleks se sinno jaggo; et ja neid omma joudo möda hea ja lahke süddamega aitad; neid haiguse päiwil hea ja lahke süddamega ja kannatlikkult

hoid; ja keitis, mis mitte Jummalaga egga sinno süddame tunnistusje wasto ei olle, nende filmist loed, mis nad tuhtwad ja sedda rõõmsaste teed.

Trudus seisab ka ses, et ja keige eest, mis so perrewannematte pärralt on, murret kannad, middagi pahhamelest ja holetusjest hukka ei sada, ärra ei raiska, ärra ei wiska eht ärra ei pillu, ja et keigewähhem kahjo, mis neile koggematta sinno läbbi sündis, sulle mitte ükskeik ei olle, waid et ja katjud sedda ni hästi, kui wöimalik, parrandama ja ärrataşuma.

Puudega, pöhhoga, solaga leiwaga, woiga ja mis eht muud nende ommast sinno kätte on ustud, käi hooljaste ja kofkohoidlikult ümber. Isseärranis panne tähhele, kuidu ja tullega ümberkäid, et ja sellega mitte õnnetuft ei te.

Mõnned näitusjed truift teenritteft, mis siin tahhan räkida, ärratago sinno sees lapselikko trudust perrewannematte wasto. Esimesesjest näitusjest tunned ja ka ühtlase hea tegude Tasujat ärra. Kui meie teises näitusjes kül ei näe palka kohhe kätte tullemad, siis tulli ta ommeti tõeste, ja kui mitte siin ajalikkult, siis seal üllewel ja sedda ausamalt. Mõtke ka selle peale, et keigeüllem palk on rahho ja rõõm, misga Jummal trudust õnnistab! Üks wanna leskpraua olli waeşeks jänud, ei jõudnud ennam tüddrukut pidada ja tahtis tedda lahti lasta. Agga se ei tahtnud tedda mitte mahhajatta, waid temmaga ühhes keik hädda kannatada. Et se hea tüddruk omma ettewõtmişje jure jäi, wöttis leskpraua tännoga temma abbi wasto. Kaks aastad toitis tüddruk omma kätte töga prauat ja isseennast. Agga enne leskpraua surma jättis üks rikkas suggulane omma rahha ja warrandust temmale. Pärrast temma surma, et temmal ühtegi suggulast ei olnud, langes se warra rigi kasşasje. Kui würst kulda sai, kuidas tüddruk isseennesest mitte holidays, truište ilma palgata teninud olli, siis ütles temma: nisuggune hea-teggo ei pea mitte palgata jäma; keik se pärrandus peab temma omma ollema. Ta sai sedda ka tõeste kätte, ja keik, kes sedda kuulsid, ollid selle pärrast rõõmsad. Tõşfine trudus jääb arwa ilma palgata ja wagga tenijaid õnnistab Jummal jubba jaggedaste siin ma peal õnnega. Jggaford saab se, kes Isseanda tenistusjes tru on, ülle paljo pandud. Matt. 22, 14. Sihhawötte pühhil, aastal 1784, peafis ühhe moişa peal Sakşamaal tulli lahti, mis agga

pea ärra kustutati, nõnda et üks ainus maja ärrapõlles. Maja perrenaene olli esimeses ehmatusses ni kohmetand, et ta ühhe pakki, kus 100 rubla sees olli, ühhe innimesse kätte hoida andis, agga pärrast ei mälletand ennam, kes se olli olnud. Kui tulli kustutud sai ja perrenaene jures murren rahha pärrast kaebas, tulli üks woeras tüddruk ja tõi rahha taggasi. Üks teine ülleanneto tüddruk ütles temmale. „Et sa ei olnud rummal, et sa sedda rahha ennesele ei pidand: olli õjel, kui sa sedda said, ja legi põlles sinno peale arwanud.“ Agga esimesenne wastas: „Hoidko mind Jummal selle eest! mis ma õigel wiisil ei woi sada, sedda ma ei tahha!“ — Reid on ka tenijatte hulgas leida, kes omma ello jätsid omma perrewannematte eest. Ühhe mäsšamisje ael, keisri praua Katarina II wallitusse al, pididi üks praua, nimmega Zimow, omma moija peal ärra tappetud sama. Seal panni tenija tüddruk praua rided omma selga ja omma rided praua selga ja saatis tedda selle üllikonna sees rahwa sekka minna, mis läbbi praua ka töeste peastetud sai. Tüddrukut, kedda prauaks peti, tappid mäsšajad ärra. Mitto aastat nuttis praua Zimow sedda truid tüddrukut tagga. Ta lastis tedda ka omma juggufeltji hauda mahha matta.

Olle rahhul omma seisusjega, — ellokohhaga ja toidusjega, mis sulle jaggatakse! Olle kasin sües ja jues ja ärra unnusta mitte palwega ja tännoga sedda wasto wõtmatta, mis Jummal sulle annab, et sa sega omma söki ja joki pühhitjed, kuida 1 Kor. r. 9, 31 kõiki ristiiinimesi kätstakse.

Goia, et sa mitte maias sallaja ommale parremat roga ei wõtta egga te, sest siis sa ei sö egga jo mitte Jummal auuks! Goia sa ennast keige jomisse eest, sest siis ei kõlwa sa omma tenistusjele, ja teed ennast alwaks Jummal ja innimeste ees!

Se olgo sinno ehte, et sa argipawal tö jures ja pühhapawal, woi wäljaminnes pea laest kunni jalla tallani puhtaste ja korra pärrast rided olled; ifka olgo rided seisust möda tehtud ja pea sille. Keik uhtus ja eddewus jägo sinnu emale, mis paljo tenijaid wargusele awatellenud ja õnnetusse sisse tõmbanud on, ja kellest igga tösfine ristiiinimenne peab hääbi tundma.

Olle keige töga rahhul, mis sulle antakse, olgo ta kerge eht raste, hea eht wasto meelt. Ja kui wahhel üks harjumatta tö juhtub, siis te ka sedda tüddimatta. Wata Jummal, omma süddame rahho ja taewalikko tassumisse peale!

Olle usfin omma tö jures ja te sedda omma leitwannematte tahtmisse järrel. Urgo legi find ialgi laisflemaft leidko. Mis sul iggapäw kohhus tehha on, sedda te sundimatta. Se näitab, et sa omma kohhut süddamest pead, ja seläbbi woid sa üksnes omma perrewannemattele armas olla. Omma usfinusse jures tö kallal, näita ka sannakuulmist ülles ja te keik nenda, kuida perrewannemad tahtwad. Iggal majal on omma wiis, kuida ta üht eht teist tööd tehha lasseb. Selle järrele pead sa ennast seadima, sest find ei olle mitte sellepärrast tenistusessse wöetud, et sa usi wiisid majasse tood. Sepärrast kula kohhe järrele kuida perrewannematte tahtminne on. Nenda woid sa paljo jure öppida. Kui sa arwad töeste mõnda asja parreminne mõistwad tehha, kui find kästus on, siis rägi allandlikkult omma perrewannemattele, mil wiisil sinna sedda ettewöttaksid, kui sul peaks lubba antama sedda tehha, kui mitte, siis te kuidas find kästakse.

Urta raiska omma egga perrewannematte aega tühja lobbisemisega. Kui sa wälja lähhed, siis ärra wiwita omma aega ilma asjata, ja ärra hakka mitte ühhe eht teisega lorrima, mis läbbi sa mitte omma perrewannematte asju ei woi korrale ajada, ja nemmad rahhutuma meelega sinno järrele peamad otama. Se on holetus, sannakuulmatta meel, perrewannematte wihsastaminne, kui sa nende aega omma tahtmisse järrele ärraraiskad, agga mitte nende kasju ja tahtmisse järrele ei prugi. Sepärrast, ärra wida omma aega ialgi te peal kellegi lobbiseja innimessega. Urta unnusta mitte üks filmapilk sedda käsku ärra, mis sulle antud on.

Sinno perrewannematte kasju, käsk ja rahhul olleminne ei pea sul ilmaški körwalinne asfi ollema, waid kanna neid nenda süddames, kui olleks Kristus neid sulle annud. Temma on ka töeste sinno perrewannem. Sest Jummal janna ütleb Kol. r. 3, 23—24.: Keik, mis teie ial wöttate tehha, sedda tehke süddamest, nenda kui Jummalale ja ei mitte innimestele, ja teadke, et teie Jesanda käest

pärrandusse palka peate sama, sest teie tenite Jesandat Kristust. — Sepärrast, mis ja ial teed, sedda te Temma nimmel jannawötliffult ja armastusjega nago Temma jünger, — nago olleks Ta Jse so filma ees, nenda kui Temma sedda teeks, kui Ta sinno assemel olleks. 2 Kor. 5, 14.: „Sest Kristusse armastus ajab meie peale.“ —

Mis ja nenda teed on töeste hea, kui asfi ka ni weite ja halw olleks, sest mis armastusjes tehakse, sedda tehakse ka Kristusse waimoga, ja mingi asfi ei olle ni halw, sedda mitte armastusjega tehha ei woi, mingi asfi, sedda mitte usso ja armastusse läbbi Jummalala teuks ei woi pühhitjeda Joann. 3, 21. Mis wöib wähhem olla, kui roga keta, tuba puhhastada, ehk muud nisuggused asjad tehha, agga kui ja sedda armastusjega teed, nago Kristusse filma ees, siis on se Temma Waimo willi, ja kui ja ka need weiksed asjad Temma Waimus teed, siis olled ja Jummalala ja innimeste mele järrel.

Se asfi lähheb weel selgemaks, kui ma sul mönne luggu ärrarägin, mis töeste sündinud on.

1. Kristine tenis ühhes majas pahhura perrewanne- maid, kes omma perrele wähhelä jüa andsid, agga paljo taplessid. Ta olli waene agga wagga ja tassjane, ta kannatas keik kindlas lotusjes, et temma leitwawanne- mad wimaks ümberpöörwad ja temma luggu parre- maks lähheb. Ta mötles: Need kurwad päwad ehk on mulle tassjaks, kui mul wagga hea põlli olleks, siis teeks se mind wist üllemeeljeks ja liig juljeks. Jummal teab keige parrem, mis mul tarwis on, keik, mis Temma teeb, on heasti tehtud, Ta woib ka öigel aial mulle römsaid päwi anda. Ma tahhan ikka tru ja wirt olla, et mulle kül sandiste tassjutakse. Jummalale olli ka temma öige römu- aeg teada ja lastis ka temmale sedda ösfaks sada. Üks joukas praua, kes leff olli, panni Kristine head kumbed tähhele, wöttis tedda ennesse jure ja kergitas seläbbi temma seijust nenda, et ta ennam parremat ennessele ei woinud sowida. Trui tenijatte kofta lähhäb töeks, mis kuningas Dawet ütleb, Saul 37, 37.: „Hoia mis ilmalaitmatta, ja wata se peale, mis öige; sest selle wiimne järg on rahho.“

2. Maria tenis waese agga wagga rahwa perres, kes waese aea läbbi paljo pudust kannatas, mis Maria nendega ühhes pididi kandma. Dmmeti ei nurrisend ta

jelle ülle mitte, kuidas jedda mitmed teised teinud ollesfiwad, waid temma olli ikka rahhul ja tännolik. Kui ta kerjajaid näggi, jedda sel ajal paljo olli, siis mötles ta: „Kui willets nende põlli, aga kui hea on minnul luggu! ma ollen warju al, mul on süa ja jua ja maggamisje koht! Siis andis ta ommaft wähhest leitwast sandile, ehk pallus perrewannemaid nende eest ja olli omma waeße kōhhaga süddamest rahhul.

Mötle jaggedaste omma wannematte ehk saggulaste peale, kes ehk ta waeßed on; kui ja omma trui tenistusse jures woid middagi taggawarrats panna nende heats, neid aidata, siis sul peab suur rōöm sest ollema, agga hoia, et ja mitte üllekohto wißil jedda ei te, omma perrewannematte ommaft middagi sallaja ei wötta, se olleks sul needmisjets ja hinge kahjuks. Kule üts luggu jellest asjast:

Elisabet olli õiglaste wannematte laps, kes agga omma iggapäwast leiba jure waewaga tenima piddid. Kui ta leri aeg mödas olli, läks ta tenima; et ta esfite kül wähhhe palka sai, wois ta ommeti esfimesjel aastal omma waeße wannemattete liggi rubla hōbbedat jata ja läkkitas jedda ühhe weikse kirjaga omma sündimisje päwal nende kätte. Agga kirri olli nenda: Armsjad wannemad, teie ollete mind 17 aastad süötnud ja jootnud, mind hoidnud ja kaswatand Sümmala kartusjes. Kuida pean ma tänna, omma sündimisje päwal, jelle eest teid tännama! Se salm on weel minno meles: Nuusta omma isja keigest süddamest, ja ärra unnusta kui paljo waewa sinno emma sinno pärrast on näinud. Ma jadan teile jedda nattukest rahha, mis ma ommaft palgast ollen ülle jätnud, ja kellest mul muist kingitud on. Ma lodan, et ma omma tulleswal sündimisje päwal teile rohkem woin jata. Jäge Sümmalaga ja terwisje jure ja piddage omma tüttart meeles. Elisabet.

Kui sul, luggejal, ommakses on, kellel so abbi tarwis lähheb, siis te nendasammoti.

Karda ärrarikkujaid lihhamimmud nago tuld. Kui ja omma hinge armastad, siis hoia ennaft neist kohtadest emal, kus mailma lusti petakse; seal wöib lihhamimmo töusta ja hinge ärrarikkuda. Jaggüht, kes jannaga woi teoga sind tulles pahhandama, et so puhhas meel ja kasfinus

sest kahjo saab, tedda arwa omma keige turjemaks waenlaseks. Walwa ennese süddame ülle, et sallajad mötted ja himmud selle seest maad ei leia, et ja ei tahha wadata egga kuulda jedda, mis eest sul peaks häbbi ollema, ja mis sinno hinge ja sinno ihho woib ärrarikkuda ja rojastada.

Ma ei tahha ennam sest räkida, agga ma annan sulle paar kirja luggeda, mis üks tüttarlaps omma emmale ja üks sullane omma wannemattele on kirjotand.

„Armas emma, ma sowin, kui se kirri teie kätte jouab, et teie siis ka hea terwisse jures ollessite. Minna ollen, Jummal tännatud, terwe. Oh, armas emma, ma nuttan jaggedaste sallajas, et ma teiteft emal pean ollema. Agga meie pallume iggapäw Jäsa meies: „Sinno tahtminne sündko!“ nenda peab ta ka meie jures sündima. — Mul on selle tohha peal wägga hea põlli; — üksnes ellatakse siin liig kergemeel sel ja ilmlikkul wiisil, ja mis mul keige raskem on se, et nored herrad mind paljo omma filmadega ja teggudega püawad kuusata. Agga nad ei tohhi middagi tehha, nad sawad küllalt arro misjuggune ma ollen. Mul tulleb jaggedaste mele, et ma üks waene tenija ollen; agga kui ma Jummalat filma ees ja süddames pean, peawad uhked herrad mo eest au kartust tundma. Oh armas emma, ma tännan teid allati, et teie mind ollete maenitfend, ja ka mo armast hinge karjast, kes ses asjas mul head õppetust on annud. Ma mötlen jaggedaste selle peale ja mul on ka jets küllalt asja. Ma pannen isje immeks, kuidas se mulle ni ühtepuhko mele tulleb. Saggedaste ütlen ma isfeennefele: se on tõeste Pühha Waim, kes mulle jedda keif mele tulletab, mis ma koddoo, kolis ja kirrikus õppind ollen. Ma ei woi neid maenitsemisje sanno, mis meie kallis õppetaja mulle mõnne tõisega, kui Jesanda andi, kasa andis ialgi ärraunnustada. Wigge selle auustud mehhele ka minno poolt paljo terwisid, ja tännage tedda weel üksford, ja üttelege temmale, et ma lodan Jummalat abbiga usko ja head süddame tunnistust omma ello otsani piddada, ja et ta ka eddespidi minno eest palluks. Armas emma, misjuggune õnnelik laps ollen minna ommeti, et minna teid ommaks emmaks tohhi nimmetada! Oh, peakfid mo noremad wennad ja öed ärra tundma, mis kallis ja hea emma meil on, ja peakfid nemmad Jummalat palluma ja Temma sanna koddoo ja kolis ni paljo kui nad woiwad

õppima! se lähheb waeste lastele wägga tarwis. Nemmad jawad sedda ka tõeste tarwitama nago minnagi. Armas emma, armsad wennad ja õed, pange omma lotus üksi Jummal peale, Ta teab leskede ja waeste laste elukohta, sest Ta on keikide õige isja ja teab, mis meie tarwitame. Meie tahhame kindlaste Tema pole hoida, ta ei ja tõeste meid mitte mahha jätma. Mo südda on wägga ligutud, ma tahhaksin weel kirjutada, agga mo aeg on otjas. Armas emma, ärge murreksege mitte liga mo pärrast! Jummal ei lasje toeste mind mitte liig jure kiusatusse sisse langeda. Siin on ka armsaid usklikud hingesi, kes mind kinnitawad ja ma lodan Jummal abbiga waggam ja parram omma emma jure taggasi tulla woiwad. Ma ollen ja jään ikka teie armastajaks

tütreks.

Armsad wannemad!

Teie ollete mind truieste kurja seltsi eest kelanud ja mind maenitsend, Jummalat karta, kui ma teite jurest ärra lahkusin; ja nüüd ma tännan teid süddamest teie armsa õppetuse eest, mis mul ni wägga kasulik ollid ja ka jäma peab. Ma ollen omma tenistussega peagi harjunud, sest et ma mitte tööd ei põlga; minno seltsimehhed, kes wägga minno mele järrel ollid, räkisid mulle ka paljo ommast rõmudest, kellest minna ka ommas rummalusjes rõmustasin. Siin olli nüüd nelja näddala eest laat ja meie tahtsime ka sinna minna rõmo otsima. Te peal ajas mo südda mind, taggasi pöörma, sest ma ei joudnud ahvastust waigistada, kui mo seltsimehhed Jummal kartmata roppu juttu räkisid, jomisest, kiskumisest ja horussest; mul tullid teie waggad maenitusjed mele, ja pididin ni juggleste kõlwatuma asjade ülle häbenema. Agga nemmad naerfid ja pilkafid mind, et ma ni tõsine ollin, ja ütlesid, et üks noor innimenne sedda ka keik peab läbbi katsuma, mis nore rahwa lust on, siis hakkasin ma, — ni nõdrad on meie head ettewõtmisjed, — ennast omma tõsifidusest häbbenema ja jään hea melega kiusatusse healt kuulma. Ma tahtsin ka näidata, et ma ka woin lusti pidada, agga õiget rõmo ma ommeti ei woind tunda, sest sinno wiimne sanna, armas emma, tulli ellawalt mulle mele: Tob. 4, 5. „Keik omma ello aia, poeg, mõtle Jesanda omma Jummal peale, ja

ärta püa mitte patto tehha, egga ülle Temma käskude minna!" ja üks sallaja heal ütles mulle: "Sa käid kurja teed!" — Kui meie trahterisse saime, kus kassa ja möllaminne lahti olli, jooanud mehhed meie wasto tuiufid, siis läksid ka minno seltsimehhed kohhe nende hulka, ja hakkasid nendega wõito möllama, joma ja roppu nalja heitma. Nad ärritasid mind, ka jedda teggema, mis ma nüüd tunnen, patto himmo ollewat ja üks kange woitleminne hakkas minno sees. Üks tühhi uhkus sundis mind, ka oõsa wõtta, et teised mind ei naeraks, kui tahhaks ma parrem wälja näidata, kui nemmad, et ma ka nendega pean tulliliste joma, ja kui nemmad häbbematta wiisil tüddrukutega ümberkäima, kes parraku ennamiste jedda ka sallisid. Agga siis tullid jälle parremad mõtted mo süddamesse, mis mind hoidsid sest, et nad woito said. Ma mõtlesin selle pühha kirja janna peale Rom. 12, 2.: „Urge wõtte mitte sesinnatse mailma sarnatjed olla, waid muutke ennast omma mele uendamisse läbbi;" ka tuli mulle mele, mis ma altari ees ollin lubbanud, kui omma ristimisse seadust kinnitasin; ma näggin teie filmawet, armjad wannemad, kui ma teiega Jummalaga jätfin, ja Jummal kinnitas mind ses möllawas hullas, et ma wiisim ennessse wasto welda: „Kuida peaksin ma jedda juurt kurja teggema ja Jummal wasto patto teggema!" Siis tundsin ma omma Mnisteggia liggi ollemist; Ta kinnitas mind wäggewaste, et ma selle kärta seas wiisim Jummalat tännada temma armulisse hoidmisse eest, sest ma tundsin Jummal armu läbbi, et ma rasket kiusatust arrawõitnud ollin, ja et Jesand mind eddespidi kurja waimo eest hoidma saab. Nüüd pörasin ma sealt taggasi, ja läksin koio ja seal olli mul se rööm, et mo perremees, kui ta kül esjite ütles, ma ei sündida selle mailma sisse ja olla liig wagga, ommeti kui ta abbitasa selle wasto räkis, wimati ütles: „se ei olnud ka mitte minno tössine mõtte, sest Friedrich on mul keige armjam keige minno tenijatte seast!"

Kui ma pärrast weel teada sain, et sel päwal juur riideminne olnud, kus wimaks üks inimenne furnuks lödud saand, siis tännasin ma weel ennam Jummalat, et Ta mind olli hoidnud ja peastnud sest kiusatussest.

Armjad wannemad, sest loust woite kül ärranähha, et ma teie armsaid maenitjussu ärra ei olle unnustand, waid

truiste nende järrele teen, mis mul tullemikkus Jummalaga abbiga weel parreminne saab korda minnema, sest et mo perremees pärrast jedda kurba luggu ette wõtnud on, sest jadis üksnes wifakaid ja Jummalaga kartlikkuid tenijaid omma tenistusjese wõtta, ja waljuste ühhed tösiised ellokombed nende käest nõuda. Sepärrast olge murreta, ja lootke Jummalaga armo peale, kes teie palwed minno eest kuulma ja mind uskus ja pühhitusjes kinnitama saab. Jäge siis Jummalaga, ja Jesand õnnistago teid keige õppetusse ja armastusse eest, mis teie ollete omma poja wasto ülles näitnud, kes iggaweste teid tännab ja teie janna lubbab kuulda. Teie poeg Friedrich.

Wägga illuste õppetab meid Josepi luggu piiblis, Potiwari majas, ei mitte üksi temma puhtus, waid ka Temma tru tenistus ja keik temma ellowisid. Jakobi poiad ollid omma wiglasje ja wagga wenna kaddedusje pärrast Midjaniti kaupmeeste kätte ärramünud. 1 Moos. 39. Need wisid tedda Egiptusje male ja müsid tedda seal ühhe rikka mehhele kunninga majas, Potiwarile. Et nüüd Josef tenis üllema jures, kes paggan olli, ja fiin keik kui pärris orri heaks pididi wõtma, teggi ta siiski keik süddamest hõlega. Ta mõtles, et Jummal, ilma kelleta middagi ei sünni, jedda ka temma peale omma armo nou pärrast on pannud. Nurrisematta teggi ta jedda keik, mis ta käest nõuti. Jesse ärranis näitis temma ommas tenistusjes surt tarkust ülles. Ta ei olnud saggugi etteawatamata, keik asjad saidwad wigel aeal ja korra pärrast ärra toimetud. Seal wois siis ka üsna filmaga nähha, kuidas Jummal selle wagga nore mehhega olli. Iggalpool olli Jummalaga õnnistust tunda. Josepit ei sanud sepärrast ka mitte ennam kui keik teised orjad petud, waid temma kätte anti terve wallitus koja üle ja ilmaški ei leidnud Potiwar asja, jedda kahhetjeda, et ta tedda nenda olli uskunud, sest Josef hoidis truiste omma isjanda pole. Agga nüüd langes ta ühhe kiufatusje sisse, mis Jummalaga kartlikko tenijale keige rassem on. Potiwari naene tahtis ühte häbbematta teggu Jummalaga omma Jesanda wasto tehha. Ükskord pididi Josef ennast wäggise temma käest lahti kiskuma, ja omma pealmist riet temma kätte mahha jätma. Kurri naene täis

wihha sepärrast, et Josef temma wasto panni, kaewas temma peale nenda, et keif süüd ilma süüta Josepi peale langes ja temma wangi pididi minnema. Waikfeldt ja Ummala peale lotes, kes süüta innimest peastab, allandas ta ennaft selle raske põlwe alla. Ja Ummal, kelle peale temma lotis, toimetas keif heaste. Tarfus taewast, mis selle nore mehhele antud olli, woitis wangihoidja süddant nenda ärra, et ta tedda mitte nenda ei pidband, kui teise wanga, waid tedda kui omma truid abbilist tarwitas. Ta seadis tedda teiste wangide üllewatajaks. Ka jedda ammetit toimetas Josef truište ja ni osjawõtlikku armastussega omma kaaswangide wasto, et iggawilks tedda armastas, ja iggawilks omma waewajad murred talle üllesräkis. 1 Moj. 40, 7. Josef on üks hilgaw eesmärk teigele, kes tenistusses on. Ta näitab meile, kuidas ilma melitamatta üllemattele armsaks woib jäda, targa ja õiglasse mele läbbi. Ta näitab agga ka, kuidas efsitajatte wasto peab seisma. Ta eesmärk näitab, kuidas pead ärrapöggene ma selle innimesse eest ja lohhaft, kust kiusatus tulleb, ja kui sa sest weel abbi ei olle sanud, siis jätta ka omma tenistus mahha. Pöggene jedda ruttem, midda ahwatawam kiusatus on.

Kui mitmel tenijattel on jubba kergemeelsed ilmlikkud eddewad abbiello mötted püüdjaks paeluks sanud, mis sisse neid ilmlik murre, ehk jallaja lihhamimmo lütkanud on. Pallu omma taewa Issa käest kindlat usku, et mitte tarwis ei olle, ilma wiil tutwastada teise sugguga, et ommale ellopaika saad; pallu ommale jedda usko, et so taewane Issa wistist õigel ajal sinno eest murretseb, kui sinna agga süddamest püäd Temmaga tutwaks sada Jesuse Kristusse läbbi, kes se ainus te Temma jure on. Joh. 14, 6.

Wötta ennesele eesmärgiks Ummala mehhi, nago Abraham, Elieser ja Isak ollid, ja te nende järrele, kui ja abbiello sisse tahhad astuda.

Abraham olli wägga rikkas mees. Tal ollid wägga jured karjad ja palju sullasid ja ümmardajaid ommas perres. Wagga majaisja armastas neid keif; ja nemmad armastasid tedda jälle ja teggid süddamest keif, mis temma kästis. Kui Abrahami wenna poeg Lot, ühhe liggidalt würsti kätte wangi langes ja omma warraga ärra wiidi,

fiis ollid Abrahami 318 fullased temma käsju peal walmis, kas woi omma surmaga Dotti waenlasse käest ärrapeastma. 1 Mos. 14, 14. Nende seas olli üks isjeärranis moistlik tru fullane nimmega Elieser. Sellepärrast andis ka Abraham temma kätte mitte üfsipäinäs omma maja ülle wallitjust, 1 Mos. 24, 2., waid tahtis ka temma poea omma sure warra pärrijaks panna, sest et tal ei näitnud ennam lotust ollewad poega sada 1 Mos. 15, 2—8. Alma innimeste otamatta tinkis Jummal omma toutusje järrele talle weel ühhe poea ta sures wannadusjes. Üks teine tenija olläs ülle wägga nurjatumaks sanud, sepärrast et se suur warrandus mitte temma pärrida ei jänud. Agga Elieser mötles koggoni teifite. Ta römustas ühhes omma perremehhega, et ta selle poea olli sanud, ja nendašamma armastas ta ka truište temma poega Isakit. Se olli isjeärranis tunda, kui ta Isakile naest käis otsimas. Waggal isjal olli süddamest je tahtminne, omma pojale ühte Jummalala kartlikitud naest wotta. Umberringi iggalpool liggidal ellasiwad pagganad. Sellepärrast ta tahtis omma kaugele isjamalt ommašt suggust ja feltist, kus weel ellawat ainust Jummalat tunti, ühte naest tua lasta. Abraham isje olli wägga wanna sinna male minna, ja ei tahtnud ka mitte sedda maad mahha jätta, mis Jummal isje temmale ello kohhaks olli juhhatanud. Isakit ei tahtnud ta ka ennesse jurest ärra minna lasta. Ta andis fiis sedda tähtjat asja omma tru ja ustawa Elieserile toimendada. Widdagi ei olnud sullasel armsam, kui sedda omma perremehhe suurt asja korra pärrast tallitada. Temma ainus murre olli je, et ta sedda asja Abrahami ja Isaki mele järrele toimetada saaks. Allandlikku ja lapselikku usfuga hüdis ta Jummalala pole, et Temma wöttaks ommeti ta ettewötmišt önnistada, ja tedda Isakile wagga ja moistlikku abbišasa leida lasta, kelle läbbi ka wanna isja wiimjed ellupawad saaksid kergitud ja römustud. Kes woiš sedda ustawat šanna ligutamatta süddamega luggeda, mis temma omma Jummalaga kõnneles, kui ta sinna male olli sanud 1 Mos. 24, 12—14. Jummal kulis heldeste temma lapselikto palwet. Ta leidis, mis ta otsis. Ja pärrast, kui ta leidnud olli, ei tahtnud tru fullane mitte ühte päwa ennam sinna wibida, 1 Mos. 24, 56., waid ruttas koddu, sest ta šowis ni pea kui woimalik, sedda Ššandast juhhatud

pruti Jfakile wia. Kui suur rõõm wois siis tal olla, kui ta koddu minnes, Jfakit palwes wälja pealt otawat leidis! 1 Moſ. 24, 36. Kui suurt ja jädawat rõõmu wois ſe talle walmistada, Jfaki omma abbikafa kõrwas omma emma ſurma pärraſt trööſtitud nähha! 1 Moſ. 24, 67.

Selle tru ſullase ſarnatſeks peakſiwad keik tenijad ſama, iſſeärranis weel need, kes kaua ühhe perrewannema jures teniwad, ja kes ſedda ennam wölglaſed on, truift ſüddameſt ſedda tehha.

Se üffi woib jures aſjus tru olla, kes ſedda weikſes aſjus öppib ollema; ſeſt tahhan ma ſulle weel mõnne ſanna nouandmiſſeks ette panna, miſ tarwis on, tähhele panna.

Ärra te middagi, ärra wötta middagi ette, ärra rägi middagi, miſ ſa ei tohhi Jummal ja omma perrewanne-matte ſilma ees tehha egga räkida.

Goia ennaſt walſkuſſe ja walle eeft ja mötle ſe peale, et Jummal ſo ſüddame pöhja näeb ja Lemma ſaab keikide peale kohhut moiftma, kes walleliktud ja kurjad on.

Ärra käi omma perrewannematega libbeda kelega ümber. Ärra katſu ſedda wallega omma pealt ärra lükkata, miſ ſa pahha teind olled, waid kahhetſe omma ſüüd ja tunnista töega ſedda ülles, pallu ſedda andeks, ja hoja ennaſt teiſt korda ſedda jälle teggemaſt. Kes siis uſſin on töle, kui leiwawannemad liggi on, agga kui nad ſelga pörawad, siis laiſt ja holetu, ſe tenib paljaks ſilmakirjaks, ja on ſelge petja.

Töſſidus, õiglane meel on keige innimeſte õige ehhe. Kui tenijal niſuggune meel on, siis antakſe talle palju wiggaduſſi hea melega andeks. Pahha meelt, wasto tõrkumift, kawwaluſt, ſedda kegi ei woi tenija poolt ſallida, kui ſa tahhad rahho ja rõõmu ſiſſe jada ja keigeſt kawwaluſſeſt emale, siis wata ennam ſe peale, miſ hea on, kui ſe peale, miſ mitte ſo mele järrele ei olle. Jummal Waim ütleb tenijatele apoſtli ſu läbbi, Eweſ. r. 6, 5—6.: Teie ſullafed, kuulge nende ſanna, kes teie iſſandad on lihha poleſt, kartuſſe ja wärristuſſega, omma ſüddame waggaduſſes, nenda kui KRiſtuſſe ſanna. Ei mitte ſilma-kirjaks tenides, kui need, kes innimeſte mele pärraſt püüdwad olla, waid kui KRiſtuſſe ſullafed, kes Jummal tahtmiſt

jüddamest tewad, kes heal mehel teniwad JSandat ja ei mitte innimesi: ja teadke, mis head legi ial saab teinud, et temma jedda saab täsfutud JSanda käest, olgo fullane ehk wabhat innimenne.“

Goia, et ja keelt ei pekja ja tühja ei rägi, ja et ja jallajaid asju sealt majast, kus ja tenid, wälja ei rägi, waid katsu ni paljo kui woimalik omma perrewannematte wiggasid kinnikatta ja wabbandada.

Ärra seija ukse tagga kulatades, mis finnuft, teistest, ehk majaasjast rägitahe.

Ärra lve teiste kirja, ärra wata ramatu siise, egga kusjagille jallaja, middagi teada ehk nähha tahtes, misga sul asja ei olle, ehk misjest ja tead, et se sinno perrewannema mele pärrast ei olleks, kui ta find näeks ehk jedda finnuft teaks.

Ärra kulata ka mitte teiste tenijatte juttu, kui nemmad omma majadest räkiwad, mis igganes nende perrewannematte kahjuks woiks tulla.

On sul õiged, head ja waggad leiwawannemad, siis tanna Jummalat se eest, ja nago apostel käsib 1 Tim. 6, 2., teni neid weel ennam, sest et nemmad usklikud ja armsad on. Sul tulleb juur wastaminne, kui ja jedda head, mis Jummal sega sul annab, ei tunne ja sest ei õppi.

Agga kui so leiwawannemad on tiggedad, waljud ja üllekohtusjed, siis teni neid siiski ka Jummal tahtmist möda, jedda ja pead auustama, kes keik sadab, ja ärra nurrihe mitte ei Jummal egga omma perrewannematte wasto!

Ärra wata mitte ikka se peale, mis perrewannematte kohhus sinno wasto on, waid ennam se peale, mis sinno kohhus nende wasto on, ja allanda ennast nende tahtmisje ja waljusje alla — Jummal pärrast.

Õppi kannatama ja wait ollema. Katsu, et ja teisi ei pahanda, egga teistele jedda ette ei sea, kust pahhandust woib tulla ja et ja seal jures omma jüddame tunnistust ärra ei rikku. Ballu jellepärrast Jummalat, et Ta sul annaks õiget tarkust ja armastust! Kui ja agga siiski omma perrewannematte armastust ja rahhulollemist ei woikätte sada, ja nemmad jellepärrest finnoga nurrijewad ja

taplewad; — siis mõtle, et ja ommeti Jummal tahtmisse järrele teed, kui ja keige truusega tenid ja mitte omma kasjo peale ei wata. Mõttele, et Jummal on sind kutsunud, Kristusse järrel käima, üllekohhut kannatama, ja teistele märgiks ollema armastuses, uskus, pitka melega, Jummalast kinnipiddades, ja lotes iggawesje ello peale. Kui so leiwawannem sinno wasto ilma asjata walli ja kurri on, siis ärra ägga mitte temma ülle, waid pallu ennam temma eest; kül ja woid siis rohkem kannatada; midda ennam ja pallud, jedda wähhem tunned ja taplemisest waewa, jedda wähhem nurrised ja nende ülle.

Wastopanneminne ja törkuminne, kõlwatumad kannad ja pahha näggo, need ei tulle mitte Kristusse waimust, — ühhe Jesusse jüngri jures ei woi neid koggoniste sallida, kui perrewannemad kül üllekohtusjed ollesid. Weel wähhem on se nisuggusje perrewannematte ees sallida, kes muud ei nõua, kui õigust ja muud ei laida, kui jedda, mis laido-wärt on!

Mis ja ilma süta pead kannatama, jedda kannata Jummal filmata ees, nago Kristusse jünger! Olle rõmus, kui ja ni wiisi Temma kannatamisest õsja saad, et ja siis ka Temma au ilmunisest wõiksid rõmustada!

Se on Jesanda tahtminne ja käst, et meie neid armastame, kes meid wihtawad, neid õnnistame, kes meid ärrawannuwad, nendele head teme, kes meid pahandawad, nende eest pallume, kes meile liga tewad, neid keige truusega tenime, kes meie truust põlgawad, nendega rahhul olleme, kes meitega ilma rahhul ei olle. Kui meie jedda teme, siis meie käime Kristusse jälgi möda ja auustame Tedda.

Jesand ütleb keige tenijatele Apostli Petrusje läbbi: Teie sullasjed, kuulge keige kartusjega omma isjandatte sanna, ei mitte ükspainis heade sanna, kes järreleandwad, waid ka tiggedatte sanna. Sest se on arm, kui kegi süddame-tunnistusse pärrast Jummal ees keik kurwastust heaks wõttab, ja üllekohhut kannatab. Sest mis kitus on se, kui teid jü pärrast pehjetakse, ja nenda kannatlikud ollete? Ägga kui teie head tehhes ja kurja nähhes kannatate, se on arm Jummal jures. Sest jeks ollete teie kutsutud, et ka Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähhe jätnud, et teie peate Temma jälgedes käima, kes ei olle patto teinud, ja kelle juust polle pettust leitud; kes ei sõimand wasto, kui Tedda sõimati,

kes ei ähwardand, kui Ta kannatas, waid andis jelle hõlets, kes viete kohhut moistab. 1 Petr. 2, 18—23.

Olle rahhul wähhhe palgaga, ja ärra olle mitte teiste wasto kadde. Jummal on sinno palk ja taewas on sinno lotus, kui ja siin ma peal head teed, kannatad, Jummal head meelt, Jummal riki ja au, ja omma õnnistust ofsid.

Panne weel üks kenna luggu ühhest truißt innimesest tähhele, kes suggugi omma kasju ei püdnud.

Üks kirriko õppetaja ellas poismehhe põlwes, omma kolme tüddrukult õega kous, jenni kui ta ärrafurri. Peale selle läfsid õed linna ellama, toitsid endid kätte töga ja wõtsid ka maksu eest nori tüttarlapsi kaswatada. Anna Kuun, üks 20 aastane tüdruk, kes seal pool olli sündinud, kus õppetaja ellas, ja ka paljo nende majas olli käind, läks nende kolme õega ühhes linna neid tenima ja jäi nende jure, kunni wiimne õdde ka ärra furri, kes 80 aastad wannaks sai ja 10 aastat pimme olnud. Need wiimsed 10 aastat tenis Anna omma wiimast kaswatajat ilma palgata, sest et ta ei joudnud jedda ennam maksta. Ta ellas sellega waesel wisil, mis head innimesjed temmale andsid. Perrewannem teggi mis woimalik, et nende tru tenija mitte palgatta ei jänd; pärrast temma furma sai Anna keik, mis neist järrele jäi, nago rided ja maja asjad, agga ta ütles kui õiglane ristiinnimenne: kui ma ka ühtegi ei olleks sanud, siis ma olleks rahhul. Need head sakjad on mind wisipärrast kaswatand ja mulle paljo head õppetussjed annud, ja kui mul ühtegi muud ei olleks jänud, kui need kallid õnnistamisje sannad, mis se wiimne nendest mo wasto ütles, siis olleks mul sest küllalt, sest ni-suggust õnnistamist wõttab Jummal wist ka tõeks tehha!

Kui sa lapsi pead hoidma, ehk nende järrel watama, siis kanna nende eest hoolt, kui olleks nad so omma jaggu. Olle ettewatlik, kus ja ka nendega lähhed, kui ja neid füllest mahha panned ehk fülles kannad. Ärra karga üleannetumal kombel nendega siia ja senna! Ärra jätta neid ialgi üksipäinise, kui sa nende jures pead ollema.

Goia, et sa neile mitte rummalaid sannu egga muud kurjust ei õppeta, waid tulleta ifka mele, mis JSand JSus on ütelnud Matt. 18, 6.: „Kes pahhandab ühhe

neistjinnatjist pijsokessjst, kes Minno sisse usjuwad, sel on parrem, et weskitiwi temma kaela peaks podama, ja tedda ärraupputadama jüggawama merre kofta.“ Hoia siis, et neid pijsokessi, kes sinno kätte on ustud, patto teggema ei awwatelle, olgo sannaga ehk teoga, olgo sallaja ehk awwalikkult, — se on pahhandama; hoia neid awwatelle-mast, et neil himmo ei touse keeldud asjade järrel. Ürra rägi ilmas neile, mis ei sünni, ehk millest nemmad weel arwo ei ja. Ürra rägi neile ka mitte tontidest, noidadest, koddukäijattest, ja ka mitte wihhastest Jummalast, kui ta mürristab; keik nijsuggused asjad ei kólwa juggugi lastele räkida, kellel midbaga põhja ei olle, kellest ja isse midbaga ei tea, egga ka laps teadma ei pea. Ürra lubba neid mitte sannakuulmatia omma wannematte wasto olla; näita lastele iggapiddi ette, et neid peab armastama ja auustama; olle isse ussin janna kuulma, ja näita seläbbi ülles, kui wägga wannemad sannakuulmissse wärt on. Ürra melita neid, kui wannemad neid karristawad, — ja öppetad neid sega, wannematte wasto pannema; waid kida heaks, mis nemmad teind on, ja maenitje lapsi, janna kuulda!

Ürra arwa jedda raskets, kui ja waewa näed lastega, waid se sure lastesöbra kallis töötus tehko sulle keik kergets ja maggusaks, Matt. 18, 5.: „Kui kegi ühhe nijsugguse lapsokessje Minno nimmel wasto wöttab, se wöttab Mind wasto.“ Ürra põlga ialgi neid weikisi ja wäetimaid. Matt. 18, 10.: „Ratske, et teie mitte üht neistjinnatjist pijsokessjst ärra ei põlga, sest Minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad Minno Isja palge, kes taewas on.“

Kui sinno ammet ei olle, isse lapsi hoida, siiski woid ja lahket meelt ja armastust neile ülles näidata. Näita neile nende wannadust ja tarwidust möda armastust ja au ülles!

Seks wötta ommale maenitusjeks ühhe paggana lapsjehoidja luggu; kuidu ta armastusjega selle lapse eest, kes ta kätte olli ustud, hoolt kandis, ja ka omma ello temma eest ärra andis. Aastal 1770 olli Domingo sare peal Boune-Indias mawärriseminne. Innimesjed jooksid hirmuga maiadest wälja, sest iggal pool langesid honed mahha, ja paljo innimesji said selle läbbi surmatud. Üks orri olli omma isjanda lapsjega ühhe maiasje jänud. Olleks temma nüüd ka selle lapsjega pöggenema haktanud.

fiis ollesid nad möllemad õnnetusse siisse sattunud. Ta wõttis nõuks, omma ello ärraanda, et agga laps peastetud saaks, ja warjas omma kehuga last tulle ja kiwwide eest, mis mahhalangewa majadest tulliwad, nenda et nad talle midbagi wigga ei teinud. Laps sai wiggata temma alt mälja tõmbatud, agga ta isfi surri mõnne päwa pärrast ärra. Kui hästi saab taewane Issa temmale sedda armastust kätte maksma!

Issäärranis on sul ka tarwis tähhele panna, et sa kaastenijattega, kui neid on, allati ja iggas asjas õigusfes püäd ellada.

Ärra püa armsamaks seläbbi omma perrewannemattele sada, et sa neile nende wiggad ülles rägid, waid juhjata neid, kui nad efiwad tasjase ja armsa melega. Hoia riu ja tülli eest. Olle nende wasto sõbralik ja lahke; ärra te nende põlwe mitte raskemaks waid kergemaks, ja aita neid ka nende toimetustes, ni paljo kui sul woimalik on, ilma et sa omma kohhut täitmata jättad. Agga ilma ärra pea nijuggust sõbbrust nendega, et ühhes nõus leiwawan-nematte wasto ollete, neist kurja räkida, neid petta, ehk warrastada. Waid kui sa nende kurjust ärra tunned, ärra siis hoia nende pole, egga ärgo olgo sul õsja nendega, kela ja maenitse neid selle eest ja kui nad sind ei wõtta kuulda, siis ütle otse kohhe sedda leiwawanemattele ülles, kelle eest midbagi sallaja ei tohhi piddada; ärra kardada mitte, kui nemmad ehk hakkawad sind wihtama, — kui sa agga õigust teed. Katsju, et sa neile keiges asjus eesmärgiks woifid olla, kuidas üks tõsine ristitunnimenne omma perrewanne-maid tenima ja nende sanna kuulma peab. Agga ärra arwa ennast teistest parremaks, waid näita omma wagga-dust se läbbi ülles, et sa Jummalala tebe peal kaid, tru ja tasjane olled, keige asjade sees hästi ellad, — selle läbbi wõid sa ennast ja teifi õnnistusse pole aidata.

Sa kui teised tenijad sinust parremad, Jummalala kartlikumad truimad on, siis auusta neid sedda ennast, ja katsju palwet tehhes, ka nende sarnatjeks sada.

Kui sul aega ülle jääb, siis loe, õppi ehk te mis kasulik on, agga keige ennam kinnita ennast Jummalala kannaga ja nõua ikka ennam Jesanda armo tundmisjes kaswada. Igga asja jures pallu Temma käest nõu ja tarkust, ja ärra kula Jummalala kartmata inimessi ja omma sübdame himmudest!

Sa ikka ennam juurdunud ja ülles ehhitud Temma sees, kes se pea on, se on Kristus; ja Temma sisse, et kui Ta ilmub, sul woits julgus olla, et sa mitte Temmast ei ja häbbistud Temma tullemisjes, 1 Joh. 2, 28.

Mis weel ennam võlba olleks, se jägu Jesanda ja Temma armo läbbi walgustud sübdame tunnistusse holeks.

Keik maenitsusjed ja pallumisjed, mis ma seie male sulle ollen ette pannud, wöttan ma weel lord kokko nendes kannades, mis Jesandast sulle ka võldud on: „Karda Jummalat ja pea Temma kästusid, — sest Jummal wiib keik, mis tehtud, kohto ette, ja keik, mis sallaja, olgo se hea ehk kurri. Rog. r. 12, 13—14. Olle Jummalala omma Jesandale ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello kroni anda. Joan. ilm. 2, 10.

Peaksid ka need järgmisjed palwed, mis sa mitte palweramatust ei leia, sulle õnnistusjesk sama!

1. Palwe, kohta otjides.

Keige wäggewam Jummal ja meie Jesanda Jesusse Kristusse Issa, ma tean, et se Sinno tahtminne on, et ma tenides ja tööd tehhes leiba pean sama, ja ma pallun Sind sübdamest, lasse keik sedda, mis ma selle seisusse sees tunda ja nähha haan, mulle õnnistusjesk tulla siin ma peal ja seal iggaweste! Se on kül üks raske põlw ja nõuab isseennesse ja omma tahtmisje ärrafalgamist, agga need on jo Sinno keige rohkem õnnistud teed! Midda ennam meie peame ennast allandama, sedda rohkem tulles se meile heaks. Sellepärast on ka Sinno rahwas Egiptusjes 400 aastat orja põlwes ellanud, ja Sinno ainosündinud Poeg ei olle mailma sisse tulnud, ei mitte et Tedda tenitakse, waid et Temma tenis. Siis tahhan ka minna hea melega tenida! Anna mulle selle tarwis rõõmsat meelt, terwist, joudo ja

lapselikko sannakuulmist, et ma Sinno ja innimeste jurest armo woiksin leida. Näita mulle nüüd ka jedda õiget kohta, kus ma aialikkult ja iggaweste keige parremat õnnistust leian, kui se ka mo lihha mele järrel ei olle. Anna mulle jedda õiget tarkust, ja sada mind Pühha Waimo läbbi Omma teede peale! Oh Jesand, olle minnoga keikis asjus ja lasse keik mo hinge kasuks korda minna! Amen.

2. Palwe, kui tenistust peale hakkad.

Armolinne Jesand Jummal, ma tännan Sind südamest, et Sa mind üht kohta lastsid leida, kus ma omma trui tenistusse läbbi leiba woin sada. Õnnista minno fissetullemist ja wäljaminnemist, õppeta mind keik tehha Sinno nimmel, ja anna Omma Pühha Waimo läbbi keik, mis mulle tarwis lähheb: tarkust ja moistust iggas tallitusjes, joudo ja rõõmsat meelt keige tö ja waewa jures, kannatust, kus ma ennast pean ärrasalgama, ja armastust nende wasto, kedda ma tenima pean. Olgo Gließer ja Josef omma truusjes minno tenistusjes mulle eesmärgiks, ja anna mulle nenda kui neile Omma õnnistust keikis, mis ma ette wöttan tehha, ja te, et keik korda lähheb, mis ma pean teggema! — Oh armas taewane Issa, hoia mind walle ja wargusse, tühja, kurja juttu, tännamatta ja rahhuta mele eest! Karrista mind Omma Pühha Waimoga, kui mo kurri südda mind uhkeks, laisaks, fergemelelikseks tahhab tehha, ehk muud patto tahhab teggema sundida. Hoia mind kurja feltsi eest, et ma wallelikkuid ja kelepetsjaid ei wötta kuulda. Aita, et ma omma teed waikjeste eeddasi lähhen ja Sinno käskudest ei parrema egga pahhema pole ärra ei lahku. Anna mulle üks allandlik ja sannakulja südda, et ma mitte omma tahtmisse egga pea järrele ei te, waid hea melega nende janna kulen, kellel melewald minuo ülle on. Hoia mind wastoräkimisse, omma õigusse, edewusse, tüllitsemisse ja omma tahtmisse eest. Lasse mind waiksel wiisil ni paljo tööd tehha, kui mul jõudu on, agga et ma mitte ma pealsid asju üksi ei nõua, waid allati omma süddant Sinno pole tõstan, Sinno riki ja Sinno õigust tagganõuda. Anna mulle pühha meelt, et ma kõigis asjus Sinno rigi ja Sinno õigusse järrel nõuan, ja siis anna mulle ka keik muud, mis mul tarwis lähheb

pealegi. Palluda ja tööd teha, se olgo minno rõõm! Käed tö jures, ja südda taewas, nenda lasse mind Sind ja innimesi tenima, et ma Sinno janna järrel jannakulelit ollen neile, kes mo isfandad lihha polest on, kartusse ja wärristusjega ja süddame waggadusjes, ei mitte silmakirjaks, kui need, kes innimeste mele järrele püüdwad olla, waid kui Kristusse jullane, kes Jummal tahtmist süddamest teeb. Lasse mind allati selle peale möttelda, et ma mitte innimesi, — waid Sind tenin, ja trösti mind Omma töutusje järrele, et mis kegi head teeb, sedda ta Sinno käest jaab. Lasse mind iggal ajal Sinno ja innimeste ees armo leida! Anna mulle armo ja rahhulollemist perrewannematte jures, et ma selle maiasje kaua woiksin jäda, ja kurrat minnust ühtegi ei ja. — Oh, Jesand Jesus Kristus, kes ja ennast olled allandanud ja jullasje näu ennesele wötnud, panne Omma jannakuulmissje ja omma tenimissje önnistust minno peale; lasse mind ösja wötta Sinno pühhasst kannatamisjest, surmast ja ülestöusmisjest; kes Sa istud ka minno önnistusjeks Jesa parremal käel, siis olle ka minno käemees, et ma kül üks waene jullane (üks waene ümmardaja) ollen. Sinna ei pea luggu, mis juggust innimenne on, waid se halw, kes agga ustaw keigewähhemas asjas, se on So melest armsam, kui keik mailma sured ja kõrgeb, kui nad mitte Sulle ei ella. Hanna siis ka mind Ommas süddames, kui üllempreester, sest Sa olled ka minno eest Omma kallist werd ärrawallanud! — Ürra jätta mind mitte mahha, aita ja juhata mind keigis asjus ja olle mulle liggi Omma Pühha Waimoga, et ma üksford jüt ma pealt sest orjatojast, Sinna töatud male saan, kus ma sind kidan keige inglite ja pühhadega. Amen.

3. Palwe tenistusje aeal.

Armolinne Jummal, ma tännan Sind süddamest, et Sa mind põhjatamast armust olled lunnastanud ja omma jure tömbanud, — et Sa mo pattud olled andeks annud, minnuga kannatanud, mind kurja eest hoidnud ja mind armust Ommaks lapjeks ja pärrijaks olled wastowötnud. Ma tännan Sind süddamest, et Sa mind mo ello ajal Omma hallastusjega ja pittamelega, kannatusjega, armoga ja

trudusfega kandnud ja saatnud olled, mind keikipiddi õnnis-
tanud fega, mis ihhule ja hingele tarwis lähheb. Uita
mind Omma hallastusse läbbi, et se fuur heldus, mis ma
ikka ollen tundnud, mulle mittle asjata ei olleks, waid
minno kallal ennam tööd teeks, et ma iggapäwaga ikka
ennam Sinno Dmmats faaksin! Ma tännan Sind süddamest
keige õnnistusse eest, mis ma fiin maias, kus ma tenin,
ollen sanud, et Sa mind olled aitnud sedda tehha, mis mo
kohhus on, et mo perrewannemad minnuga rahhul on.
Kingi mulle sedda armu, ni kauaks, kui ma ses maias tenin.
Maksa minnu perrewannemattele keik sedda head, mis nad
minnule on teinud, ja õnnista neid rohkest! Kanna neid
allati Dmmas isjalikkus süddames, hoiä neid kahjo ja õnne-
tusse eest ja warja neid waenlasse tullise noolte eest! Anna
neile armu ja õnnistust nende ammetis, keige ennam agga
anna neile osja keige Sinno taewalikko warrast! Uita neid
omma lapsi karristuses ja JSfanda maenitsemises kaswa-
tada, ja õppeta ka mind nendega moistlikkul wiisil ümber
käima, ja hoiä mind, et ma neile pahhaks eesmärgiks ei olle.
Ella ja wallitse Sinna JSfi selles majas ja Sinno pühha
tahtminne sündigo keikide sees ja keikide läbbi! Anna mulle
andeks keik mo wiggad ja ekstusjed, mis ma omma perre-
wannematte wasto ollen teinud, dienda Sa, mis ma omma
nödrusse pärrast sandiste ollen teinud! pühhitse ja puhhasta
mo ello Omma ärratenimisje ja armu läbbi, ja anna mulle
ikka ennam tarkust, kannatust, jannakulelikko ja tahtjat meelt,
armastust ja trudust nende wasto, kes mo käskjad on. Te,
et nad mulle ja ka minna neile ommas nödruses keigis
asjus õnnistusjeks olleksime, nenda kui Sa Josefip Botiwari
maja õnnistusjeks teggid. Oh JSfand, aita mind truiste
sedda Sinno pühha käsko arratäita, et meie omma isjan-
datte alla peame heitma, keik asjad nende mele järrel
teggema, ei mitte wasto haukuma, egga ärrawarrastama,
waid keikis asjus trudust üllesnäitama, et fega Sinno wag-
gaks teggew õppetus iggapiddi auustud faaks! Täida mind
ja neid, kes fiin majas on, Omma Pühha Waimo andiga ja
armoga! Lasje Dmmad pühhad inglid allati meie ümber
walwada, et waenlane ühtegi woimust meie ülle ei ja. Uita
meid keiki ennessje ja mailma ärrafalgamisjes, oh JSfus,
Omna risti järrel käia ja Sulle jannakulelik ja tru olla
tunni surmani, et meie üksford Sinno armo käest ellotroni

wastowöttame ja Sind seal ülleweel kita ja tenida woime iggaweste! Amen.

4. Palwe, tenistusjefst ärraminnes.

Armolinne ja bige Jummal ja Önnisteggia, et ma nüüd sedda maja, kus ma sia mani tenisin, pean mahha jätma, siis tullen ma Sinno jure, jefst Sa ei tahha mind mitte mahha jätta ja ärrapöllata, waid minnule önnistusjefst ja Jummalaks jada iggalpool ja iggapiddi. Anna mulle pattud andeks noreft põlwest kunni siit sadit ja keit ekstusjed, mis ma omma perrewannematte wasto ollen teinud. Ärra jätta needmist minno peale, pesse mind JESu kalliwerega puhtaks, katta omma pühha ärratenimisse läbbi keit finni, mis ma patto ollen teinud, sannas ja teus; tassu keit arra, mis minna tehha ei olle joudnud, te sedda omma önnistusjega jälle heaks, mis ma ärra ollen rikkunud; hoi mind, et ma omma endiste perrewannematte wasto armuta, waenus ja laimaja ei olle; lassse armastusjega mind nendega ühte jada, önnista neid keitipiddi, mis neil heaks tulles hinge ja ihho polest, ja wötta keit terwet maja Omma armo kaitsemisse alla. Aita ka mind eddespiddi, sada mind keige mo tede peale, et uut tenistust woin otšida, ja juhjata mind seal jures Omma Pühha Waimoga. Lassse mind Sinno kartusjes käia selle kitja te peal, mis ello siise wiib. Te mind nüüd truimaks keitis asjus, sannakuleliffumaks, tahtliffumaks, allandliffumaks, tassafemaks, kassinamaks. Lassse mind ifka parreminne tunda ja sannakuleliffum tehha Sinno tahtmist, ja hoi mind eddespiddi, et ma kellegille kahju ei te, keigewähhemat asjo kõrwale ei sada, ja ei milgil wišil pahhandust ei te, egga ka pattule ei lassse ahwatada. Anna mulle allandlikko meelt, pattopöörmist ja usko et keit juhtumissjed wöifsid mulle iggawesjefst önnistusjefst tulla. Sinno holeks annan keit omma asja; murrekse keitis asjus minno eest, anna mulle keit, mis mul ses ja iggawesjefst elluks tarwis lähheb, ja näita end keitis asjus, kui se tru ISJa, selle peale lotes, kegi häbbi siise ei ja. Amen.

5. Palwe haigusje aeal.

Armolinne Jummal, minno Önnisteggia, Sinno pole töstan ma omma healt, jefst keige mailma peal ei olle

fegi, kes minno hädä nenda tunneks kui Sinna, ja kes mo kaebdusse kuulda wöttaks kui Sinna. Jah, Sinna kuled mo õhkamisfi, Sa hallastaja ja armolinne JSand, ja kui ma ka ei moista omma süddame luggu Sulle räkida, siis tead Sinna ommetegi sedda keit ärra, ja minno iggatsjemist wöttad Sa jubba kui üht palwet wasto. Oh, minno Jummal, ma ollen ni nõdder ja mo ello on ni raske! Agga ma ei tahha nurriseda! Sest je on Sinno omma käsfi, mis mulle sedda wiחה karrikat annab; ja minna tean, et Sa mulle ilmaški pahha ei te, ka kui Sinno käsfi mulle raskeks tahhab minna, olled Sinna siiski täis hallastust minno wasto, ja karristad mind minno iggawessjeks heaks. Lasje mind sedda tunda jaada ja kinnita minno hinge selle trösklikko usfo sees! Ma ollen paljo raskemat nuhtlust teninud! Mis woin ma Sulle wastada, kui Sa mo pattud üllesnäitad? Sa tulletad sedda mulle mele, ja ma ei tahha omma kõrwa Sinno heale eest kinni panna. Ma tunnen, et ma keikipiddi Sinno nuhtlust wärt ollen, ja et Sa mind omma palle eest ärraheidaksid! Minno räkimatta patto hulk on Sinno palle ees ja tunnistawad minno wasto. Hallastaja Jummal, anna mulle andeks, mis ma südi ollen teinud, ja ärra moista mitte kōhhut mo teggude järrel! Kui je Sinno tahtminne, siis tahhan ma weel hea melega kannatada, agga anna mulle omma armo ja trösti minno hinge mo pattude andeks andmisjega! — Oh JSus, ärra lüfka mind ärra, sest Sa olled mo warjopait, ja minno abbi on üksnes Sinno käes! Koormatud ja waewatud otfin ma Sind; oh anna ennast leida minno JSand, ja üttele ka mulle, kuidä Sa selle pattusse wasto ütlesid: „Sinno usk on sind aitnud,“ siis peab ka je haigus minnust mahha jäma, et ma jälle üllestõusta ja omma tõle minna woin. Ma iggatsjen sedda kül süddamest, oh JSand, kui je woimalik on, siis aita mind selle kurbdusse jeest! Kui je mitte Sinno tahtminne ei olle, siis ärra taggane mitte omma tröstiga minnust ärra ja olle minno nõdrusjes wäggen, et ma kannatlikkult otan, kunni Sa armoga mind aitma tuled. Öppetä mind sedda aega, mis mul käes on, Sinno tahtmissje järrel tarwitada, ja lasje mind Omma eesmärgi järrel allandlikkult Sinno tahtmist möda kannatada! Jah, armas Mnisteggia, Sa olled paljo ennam minno heaks kannatanud, kui minna

ial kannatada woin. Kui wägga olled Sa mind armastanud, siis ei tahha ma ka Sind mitte jätta, egga Sinnust ärra tagganeda. — Ma annan ennast Sinno hõleks! Tulgo, mis tulleb! Ma hoian Sinnust kinni ja Sinna ei lasse ka mind mitte lahti pimmeda ello te raddade peal, waid wiid mind walgusjale, kus ma Sinno nimme rõmoga tännada ja kiita woin! Amen.

6. Ülleüldine päiwe.

Oh wäggew Jummal, hallastaja JEsand, minna waene pattune innimenne tunnistan Sulle keik mo pattud ja ülleastmised üles, misga ma Sind wihhastand ja Sinno nuhtlust aialikkult ja iggaweste ärrateninud ollen! Keik minno pattud tewad mulle süddame hädda, ja minna kahhetjen neid wägga, agga minna pallun Sind, Sinna woid Omma iggawesje hallastusje ja Omma armsa Poia JEsusje Kristusje kallikannatamisje, surma, ja üllestousmisje pärrast keik minno suurtpättowõlga ärrakustutada, keik needmist minno pealt ärrawõtta, keik kurjad tahtmised ja pattused himnud minno süddamest wälja aiada, sedda wanna innimest minno sees surreta et So wasto minno armastus kaswaks, minno waim ja meel ueks saaks, ja minno ihho, hing ja waim So Ommaks saaks. Selle tarwis ollen ma jo siin ilma, selle tarwis olled Sa, armas taewane Jäsa, mind lonud, selle tarwis olled Sa Omma ainofündinud Poega annud, ja tahhad ka mulle Omma Pühha Waimo süddamesje anda; selle tarwis olled Sa mind pühha ristimisjele wiia lastnud, sellepärrast kutsud Sa mind pühha õhtosõmaajale, selle tarwis annad Sa mulle Omma Janna, ja käsjid mind palluda, et Sinno armo tö mitte üksi minno sees peale ei hakka, waid et se Sinno iggawesje rahho mõttele järrel minno sees ka lõppetud saaks. Siis pea mind omma wäggewa armo käega kinni, hoia mind omma wäggewa armo käega kinni, hoia mind ööd ja päwad selle sees, te omma tahtmisje järrel minno kallal tööd, puhhu minno jisse Omma ello õhku, Omma Pühha Waimo, et ma omma Ünisteggiast JEsusjest Kristusjest osja saaks, et ma Temma sees ja Temma minno sees olleks, et ma Temma werre sees puhhastud saaksin, ikka enam ja enam sedda meelt jaan, mis Temmal on, ikka täielikkumaks

armastuses, ikka truimaks Temma järrelkäimises, ustus
ellawamaks ja kindlamaks saaksin, ja nenda ka Sinno kae
kõrwas ussumärki, omma hinge õnnistust tõeste kätte woin
jada! Amen.

Jesus, oh aita, et ennast Sul' annan,
Et ma ei tahha muud mitte kui Sa;
Kül ma siis rahho mo hinge sees tunnen,
Kui keik, mis tahhad, ma ihhaldan ka.
Kasj' mind sell' surra, mis pean mo ommaks,
Kül Sa siis arwad mind enneje lomaks.

Jesus, oh aita, et keikis mis tulleb,
Woimust woin jada mo waenlaste peal',
Kui minnust lahjuta nende nõu mõtleb
Sind, kedda armsamaks peab mo meel:
Aita mind nõdra So wäes siis wõita,
Süddames lasje So armo mull' koita.

Jesus, oh aita, kes muido wõib seista
Kawwala waenlase püüdmisse ees?
Kes wõib kül temmast siin petmata jada,
Kui ennast näitab kui walgusse jees?
Tagganed Sinna, siis ekfin kül pea,
Kui se us püiab mind rummalaks tehha.

Jesus, oh aita, et wõideldes wõidan,
Kunni mind ehhitab wõimusse kroon;
Siis ma Sind kummardan, tännan ja kidan,
Allati kitusse laulusid toon;
Jesand So nimme seal laulataje heldest,
Kusja so wäggi on nähtud ni rohkest!

088
1
540

In 880
Uhhe

Lahy
arnja

859.

11210